

Mag het op onze manier?

Het bevorderen en herstellen van veilige gehechtheidsrelaties bij lagere schoolkinderen en hun ouders

Leen Van Vlierberghe
Guy Bosmans

KU LEUVEN

Psychische moeilijkheden lagere school leeftijd

- Significante groep: +/-12,5% (Polanczyk et al., 2015)
- Risicofactor mentale moeilijkheden doorheen het leven
- Zorgen over de ouder(s)-kind relatie
- → Gehechtheidsgerichte component toevoegen aan behandeling
- Geen gelijk(w)aardig aanbod voor deze doelgroep

Kunnen we ABFT gebruiken?

- Veranderingsmechanisme leeftijdsonafhankelijk
- Roadmap om complexiteit te hanteren

- Gesprekstherapie is niet leeftijdsadequaats
 - Verbaal/communicatief
 - Mentalisatie
 - Geen actieve of spelelementen
- Loyaliteit/afhankelijkheid → hulp van ouders nodig

Middle childhood ABFT (MCABFT)

→ ABFT taakstructuur (therapeutische 'flow' & doelen) behouden

MAAR

:

- Spel en actie om gehechtheidsthema's op tafel te krihgen
- Ouders meer centrale rol in de therapie (cf. Taak 2 gezinssessies)
- Leertheorie en onveilige cyclus

- Kinderen tussen 8 en 12 jaar en hun ouders
- Gedrags- en/of emotionele problemen

Taak 1: Relationele Herkadering

- Probleem kind oplossen → werken aan gezinsrelaties
- 1 ouder(s)-kind sessie
- Twee imaginatie-oefeningen (Holmes et al., 2016)

Ouder

Kind

**Niet-steunende
reactie**

Missignalen

Misverstanden
in de
communicatie

**Zelfbeschermings-
strategieën**

**Zelfbeschermings-
strategieën**

**Missignalen
mislezen**

**Negatieve
Interpretaties**

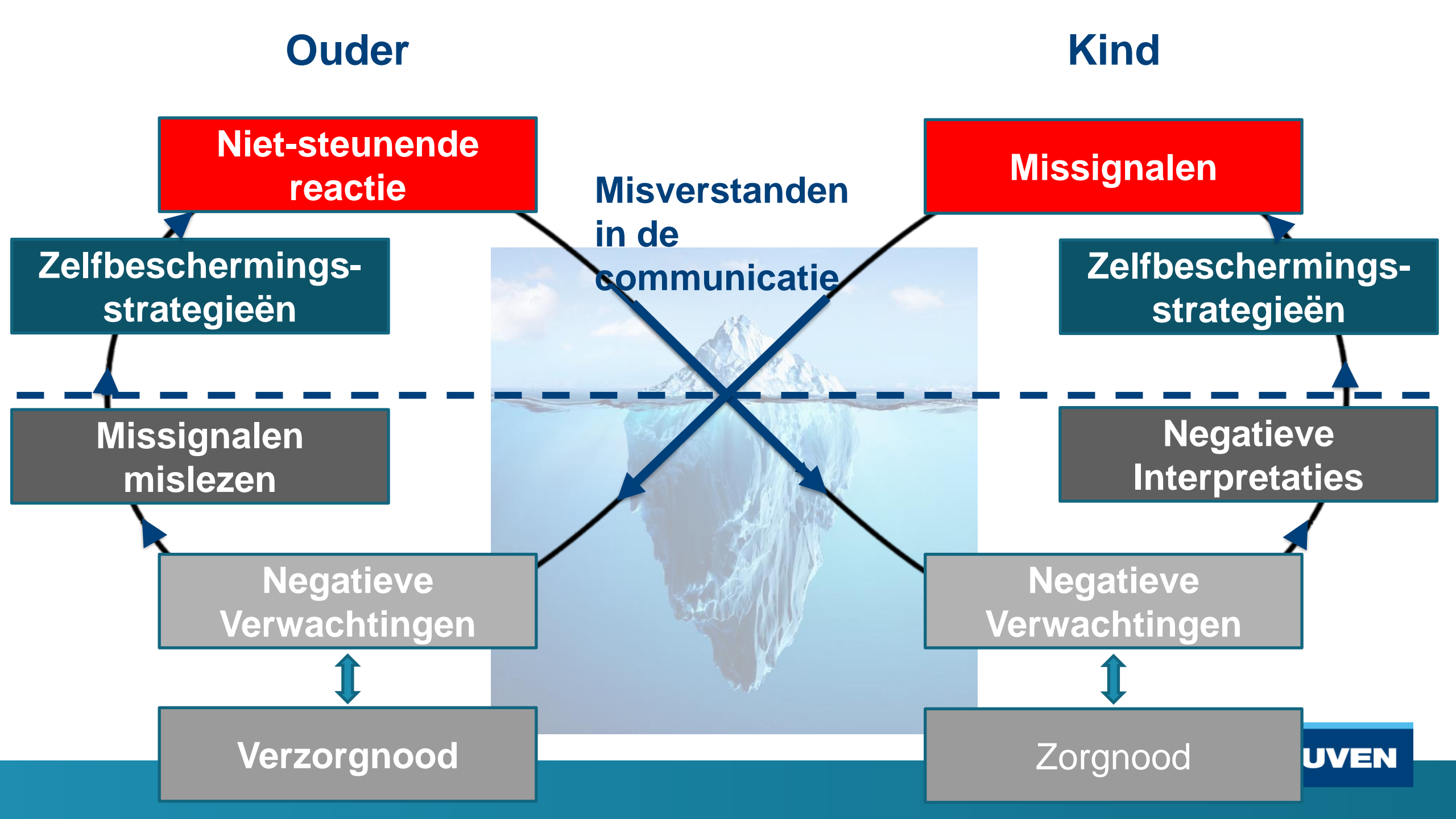
**Negatieve
Verwachtingen**

**Negatieve
Verwachtingen**

Verzorgnood

Zorgnood

UVEN

Taak 2: Alliantie met het kind

- Therapeut als steunfiguur voor het kind
- Gehechtheidsnarratief kind construeren
- 'Taak 2 kindsessies'
- 'Taak 2 gezinssessies'

pixtastock.com - 27457071

Taak 3: Alliantie met de ouder(s)

- Therapeut als steunfiguur voor de ouder
- Ouders helpen zich open te stellen voor emotionele ervaringen kind
- Begrip/erkenning voor inzet/pijn mbt opvoeding, gelinkt aan:
 - ✓ Stressoren
 - ✓ Eigen gehechtheidsgeschiedenis
 - ✓ Spanningen tss ouders mbt opvoeding kind
- Ouders coachen om:
 - ✓ Open en nieuwsgierig zijn tijdens Taak 2 gezinssessies
 - ✓ Emotiecoaching te gebruiken tijdens Taak 4 sessies

Ouder

Kind

**Niet-steunende
reactie**

Missignalen

Misverstanden
in de
communicatie

**Zelfbeschermings-
strategieën**

**Zelfbeschermings-
strategieën**

**Missignalen
mislezen**

**Negatieve
Interpretaties**

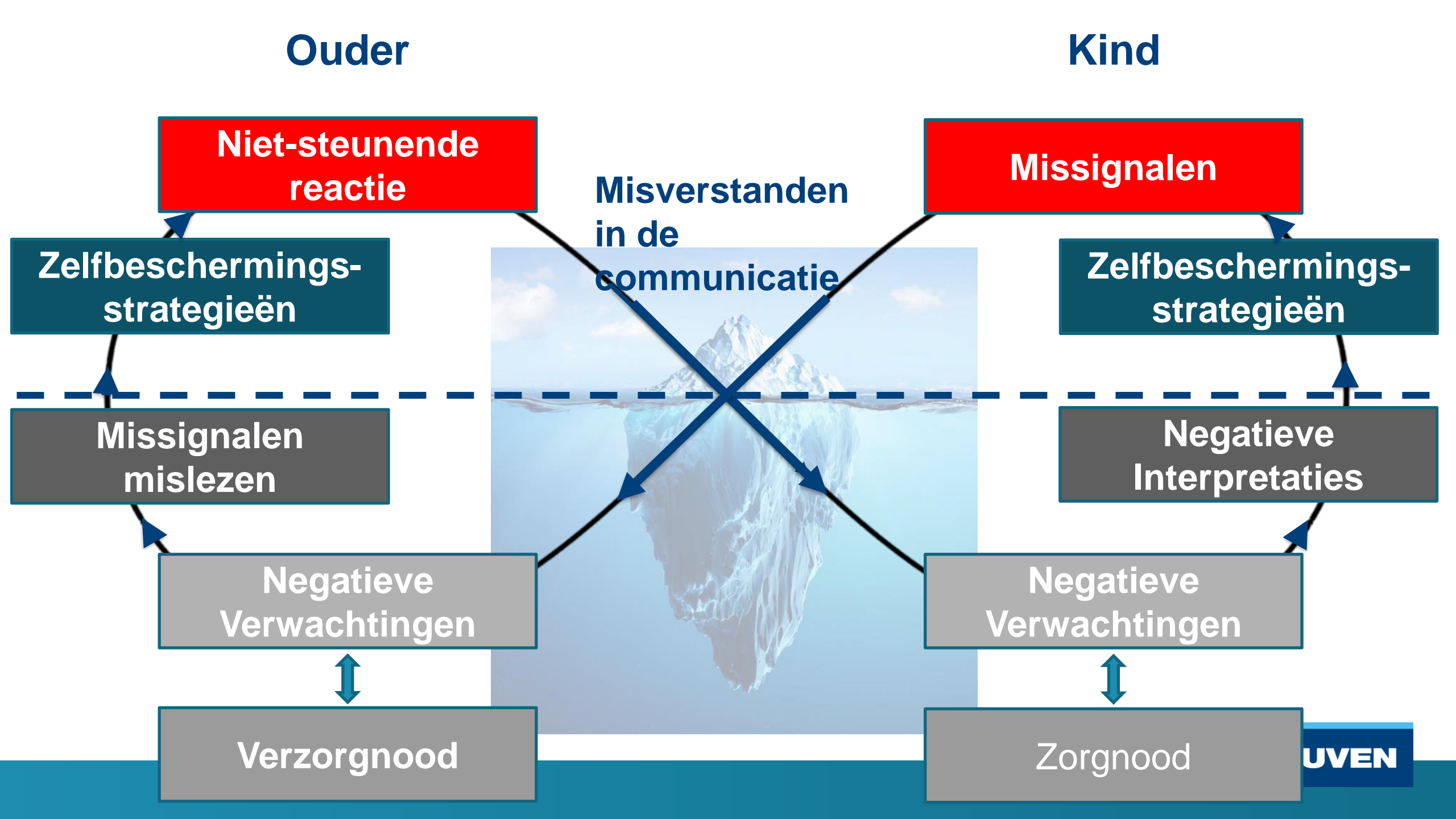
**Negatieve
Verwachtingen**

**Negatieve
Verwachtingen**

Verzorgnood

Zorgnood

UVEN

Taak 4: Gehechtheidstaak

- Uit onveilige cyclus blijven
- Therapeut helpt kind om (relatione) stress te delen en ouder om er emotiecoachend op te reageren:
 - ✓ Vanuit een gezamenlijke doe-activiteit
 - ✓ Exposure therapie technieken (Bosmans et al., 2022)
 - ✓ Video-feedback (Juffer et al., 2017)
 - ✓ 'In the moment comments' (Dozier & Bernard, 2019)
- Ouders nemen geleidelijk meer en meer zelf de leiding

Taak 5: Competentie bevorderen

- Verworven vaardigheden gezin Taak 4 consolideren
- Laatste sessie: afscheid als stressor waarin ouder het kind steunt

WAT WAREN FIJNE OF MOOIE MOMENTEN
IN DE THERAPIE ('BLOEMEN')?

WAT ZOU JE ZEGGEN AAN ANDERE OUDEREN
EN KINDEREN
DIE DEZE THERAPIE GAAN DOEN?

WAT NEEM JE MEE UIT DE THERAPIE?

WAT WAREN LASTIGE MOMENTEN
IN DE THERAPIE ('STENEN')?

WAT WAS VOOR JOU EEN BELANGRIJK
MOMENT IN DE THERAPIE?

Pilootonderzoek

- n=13 gezinnen
- 5 jongens, 8 meisjes tss 8 en 11 jaar en hun ouder(s)/zorgfiguur
- Pre-, post en follow-up meting
- Kwantitatief
 - ✓ significante toename vertrouwen in ouderlijke zorg pre-post
 - ✓ significante toename secure base script kennis pre-post
 - ✓ significante afname psychische klachten pre-post ouder- en kindrapportage
- Kwalitatief (interview ouder(s))

Verdere ontwikkelingen

- Module contextbegeleiding
- Schoolcomponent
- Lopend onderzoek
<https://www.vagga.be/nl/middle-childhood-attachment-based-family-therapy>
mcabft@vagga.be
leen.vanvlierberghe@kuleuven.be
- Veel meer onderzoek nodig!!!

**Jeugdzorg
emmaüs**
Mechelen

MCABFT, smaakt naar meer?

MCABFT publicaties

<https://ppw.kuleuven.be/abft/opleiding>

MCABFT Opleiding

ABFT Level 1 + MCABFT training + Supervisie/Intervisie

www.ppw.kuleuven.be/abft/opleiding

MCABFT Mailinglijst

<https://ppw.kuleuven.be/abft/ mailinglijst>

S 8: GEHECHTHEIDSGERICHT WERKEN MET KINDEREN, JONGEREN EN GEZINNEN

Toepassing in (residentieel) teamsamenwerking

ABC4T

Attachment Based Care for Teams

Herkenbaar?

Hier gaat het (ook) over....

Toepassing in (residentieel) samenwerken

- Residentiële setting, leefgroep, contextbegeleiding...
 - Samen werken met gezin, familie...
 - Samen werken als team...
 - Samen werken met jezelf...
- 3 D dynamiek!
- Iedereen (samen) in nood...?
- Therapie en therapeutisch...

ABC4T

Attachment Based Care voor Teams

- **Attachment**
= je werk richten op het versterken en herstellen van het vertrouwen in zorg bij KJ én 'ouders'
- **BASED**
Gehechtheid in menselijke ontwikkeling als basis, niet met de focus op (enkel) gehechtheid
- **CARE**
Kader om te denken en spreken + tools om uit te werken en te doen
Komt niets 'vervangen' (NA, NVR, Signs of Safety, ...): houden wat werkt
- **Voor TEAMS**
Voor interdisciplinaire teams: de kennis is van en voor iedereen

Fundamenten

5 tasks - 3 core therapeutische mechanismen in ABFT

1. Relational reframe
2. Focus op primaire emoties en onbeantwoorde gehechtheid-noden
3. Faciliteren van correctieve gehechtheid-ervaringen

Vertaald in ABC4T:

1. 'Wat is er (niet) gebeurd dat dit KJ/ouder/gezin zo vast is geraakt?
2. Van gedrag managen naar afstemmen op wat gedrag drijft
3. Ad hoc gehechtheid figuren, herstel van vertrouwen in helpers, volwassenen, peers

ABC4T

Attachment Based Care for Teams

Dag 1 ABC4T: gedeelde kennis en taal - eigen ervaren

Van empathie voor (een versie van) het verhaal naar empathie voor wat iemand nodig heeft.

→ Uitzoomen naar **de big picture**: het leerverhaal van een KJ (helpen) begrijpen op basis van gedeelde kennis in het team over:

1. Gehechtheid als belangrijk proces in menselijke ontwikkeling
2. Leerprocessen
3. Gehechtheid herstellen en versterken: Attachment Based Family Therapy (ABFT)

→ Het uitzetten van onze hulpverleningsrelatie als een **tijdelijke gehechtheidsfiguur**

Dag 2 ABC4T:

Jezelf als persoon in Attachment Based Care brengen

Skills om je te helpen navigeren.

Gericht op nieuwe relationele ervaringen met zorg creëren.

- Inzoomen op de **little picture**: wat bij een KJ én bij de ander (ook jij!) speelt in een concrete situatie
- Positie nemen als tijdelijke gehechtheidfiguur:
 - Uitleggen
 - Repair
 - Mediatief werken
- Emotie coachen

Dag 3 ABC4T:

Als team een veilig relationeel leer-klimaat uitzetten

Building courage. The courage to be in the same boat...

Gericht op moed bouwen om nieuwe ervaringen aan te gaan.

→ Leerklimaat uitzetten voor KJ: De stoel heeft vier poten:

1. Structuur uitzetten
2. Verwachtingen stellen
3. Steun voor (nieuw) gedrag en gevolgen
4. Warmte voor het mens-zijn

→ Leerklimaat voor het team: Ook die stoel heeft best vier poten. Dezelfde.

A reframe challenge

- 'Fix mijn kid' → 'Misschien moeten we allemaal (dingen) veranderen'
- Focus op gedragsmanagement → relatie versterkende zorg
- Ouders* als bedreiging, probleem, obstakel → Ouders zitten met dezelfde noden
- Emoties vermijden want we willen hen geen (extra) zeer doen → emoties helpen processen is (eindelijk) nabij geraken aan waar het om gaat
- Pathologie behandelen → ook ontwikkeling bevorderen
- Expert redders → ouders helpen om hun kind te helpen

Wat verandert **mogelijks** nog

- Minder gedragsmanagement → minder gevoel van macht, autoriteit
- Ouders engageren in therapie → hogere work load ervaren
- Meer connectie met jongeren → moeilijker afronden, loslaten → toename opnameduur

En: Meer engagement van ouders en jongeren, minder acting-out, toename van vertrouwen in zorg, het café minder nodig hebben om zich een team te voelen, hetzelfde denken minder nodig hebben om spanningen in teams te vermijden,...

Met vereende krachten van 2/112 naar 30/112? Als...

- Stressoren gelinkt zijn aan ontwikkelingsfasen...
- Trauma niet alleen het SCG was, maar ook de ouders die in hun vechtscheiding niet zagen dat, niet bereikbaar waren voor...
- We niet alle onheil kunnen voorkomen als zorgfiguren, maar het beschikbaar, bereikbaar en bereid zijn om te helpen zoveel verschil maakt....
- Nood seinen stopt bij vroege en herhaalde frustratie van de nood om geholpen te worden...
- Kinderen en jongeren ook andere leer-krachten hebben...
- Jongeren zoveel leren van elkaar....
- Kinderen en jongeren zoveel voelen van wat tussen ons, de zorgfiguren, speelt...

Met vereende krachten van 2/112 naar 30/112! Dan...

- Richten we best niet enkel op symptomen en stoornissen behandelen, maar ook op ontwikkeling bevorderen.
- Doen we best niet enkel EMDR met de KJ, maar helpen we de ouders best de kans te nemen er NU te zijn voor hun kind.
- Zijn we best zo bereikbaar, beschikbaar en bereid mogelijk om ons af te stemmen op wat KJ nodig hebben (eerder dan wat ze willen/eisen).
- Herstellen we best ook vertrouwen in onze 'professionele' zorg.
- Zorgen we best voor ons, voor goeie WiFi.
- Kan de leefgroep meerwaarde bieden!
- Hebben wij best ook oog en zorg voor onze 'vereende krachten'.

FamilieLink

**Gehechtheidsgerichte
onlineondersteuning: de veerkracht
van kinderen stimuleren door
onlinepreventie van
gehechtheidsbreuken in families**

Marlies Wintmolders

Tom Van Daele

Guy Bosmans

ABFT Belgium

www.learn2trust.be

FamilieLink

- Wat?
- Waarom?
- Wie?
- Hoe?
 - Oudermodules
 - Kindmodules
- Planning

FamilieLink – Wat?

- Blended care tool
- Gericht op eerstelijns hulpverlening → preventie! (vb. K&G, Huizen van het Kind, eerstelijnszones, ...)

FamilieLink – Waarom?

- Bevorderen en versterken van gehechtheidsrelaties tussen ouder(s) en kind
- Voorkomen van escalatie en vertrouwensbreuken
- Therapie: tijdsintensief, hoogdrempelig, duur ↔ FamilieLink

FamilieLink – Wie?

- Ouders (opvoedingsfiguren) met kinderen van 0 – 18 jaar

FamilieLink – Hoe?

- Aanmelding via eerstelijns hulpverlener
- 3 onlinemodules + dagboek voor ouders, afgewisseld met live gesprekken met een hulpverlener
- 1 kindmodule (vanaf 8 jaar)
- Vrije keuze om deel te nemen aan onderzoek

FamilieLink - Oudermodules

- Vragenlijsten
- Module 1: animatiefilmpje over de onveilige cyclus
- Module 2: invullen van eigen lemniscaat a.d.h.v. denkoefeningen, geïllustreerd met voorbeelden
 - Dagboek: ouders houden een week goede en minder goede momenten bij
- Vragenlijsten
- Module 3: aanreiken van emotie coachende vaardigheden, geïllustreerd met voorbeelden
- Vragenlijsten

Ochtend

Middag

Namiddag

Avond

! Selecteer een emotie

Wat ging er goed?

Start met typen...

Wat ging er OK?

Start met typen...

Wat ging er niet goed?

Start met typen...

ade in InVision

	NIET WAAR	BEETJE WAAR	ZEKER WAAR
Houdt rekening met gevoelens van anderen	☐	☒	☐
Rusteloos, overactief, kan niet lang stilzitten	☒	☐	☐
Klaagt vaak over hoofdpijn, buikpijn, of misselijkheid	☐	☐	☒
Deelt makkelijk met andere kinderen (bijvoorbeeld speelgoed, snoep, potloden, enz.)	☐	☒	☐
Heeft vaak driftbuien of woede-uitbarstingen	☐	☐	☒
Nogal op zichzelf, neigt er toe alleen te spelen	☐	☐	☒
Doorgaans gehoorzaam, doet gewoonlijk wat volwassenen vragen	☐	☐	☒
Heeft veel zorgen, lijkt vaak over dingen in te zitten	☐	☐	☒
Behulpzaam als iemand zich heeft bezeerd, van streek is of zich ziek voelt	☐	☐	☒
Constant aan het wiebelen of friemelen	☐	☐	☒

Made in InVision

FamilieLink - Kindmodule

- Vragenlijsten
- Computertaak: aandachts- en interpretatiebias positief trainen
- Vragenlijsten

FamilieLink - Planning

- Animatiefilmpje
- Inhoudelijke stuurgroep
- Training hulpverleners
- Start FamilieLink (maart 2023)

Met dank aan

statik

Interesse in het gebruik van deze tool?
Mail naar familielink@kuleuven.be

Bedankt voor jullie aandacht!
Vragen of bedenkingen?